

Samoajien Suhde itseen -retki

Luotsi, tässä on retki, jonka olemme suunnitelleet sinun vetämäksesi tai ainakin niin, että olet läsnä retkellä. Voit käydä vartionjohtajan kanssa ohjelmaa läpi ja sopia esimerkiksi ruokahuollon suunnittelemisesta hänen kanssaan. Ohjelma on aika väljä, sillä haluamme antaa vartiolle tarpeeksi aikaa vain olemiseen sekä ryhmähengen nostamiseen sekä leikkimiseen, lisäksi ruuanlaittoon sekä majoittumiseen on hyvä varata aikaa. Retken tehtävät soveltuvat tehtäväksi myös metsäretkellä.

Ennakkotehtävä:

Jokainen vartion samoaja kirjoittaa nimettömänä kirjeen, jossa hän voi kysyä mitä vaan mieltä askarruttavaa tulevaisuuteen liittyen. Kysymykset voivat olla esimerkiksi

“Miten tulen pärjäämään?”

“Saankohan opiskelupaikan?”

“Löydänpököhän mieluisan työn?” jne.

Luotsi kerää kirjeet etukäteen ja valmistautuu niihin vastaamiseen.

Perustuu aktiviteettiin:

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/samoajat-15-17-v/mina-itse/muutoksia-tulossa>

Perjantai:

Luotsin johdolla pureudutaan ennakkotehtävän herättämiin kysymyksiin. Luotsi valmistautuu tehtävään etukäteen. Keskustelkaa yhdessä esille nostetuista aiheista lisää. Voitte tehdä ennen ennakkotehtävän kysymysten purkamista muutaman ryhmäyttävän tehtävän, jotta samoajat tuntevat pystyvänsä kertomaan omia ajatuksiaan.

Muistakaa varata perjantaille aikaa myös ruuanlaittoon ja majoittumiseen.

Lauantai:

Lauantaina herätkää kaikki yhdessä esimerkiksi klo 07.00. Seuraava 24 h on tarkoitus pysyä hereillä

(<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/samoajat-15-17-v/laatua-elamaan/laatua-uneen/>).

Kuunnelkaa 2-4 h välein biisi ja maalatkaa sen aikana pieni maalaus (esim. postikortin kokoinen). Voitte valita eri tyylisiä lauluja eri hetkille (iskelmä, rap, heavy rock, jazz, opera jne.). Pohtikaa miten musiikki ja hereillä oleminen/väsymys vaikuttaa ajatuksiinne.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/samoajat-15-17-v/paussit-s/suhde-itseen-s/omat-tunte-et-s/fiilismaalaus/>

Päivällä:

Tiedätkö mitä osaat?

Ottakaa esille Tiedätkö mitä osaat-työkalu. Täyttäkää jokainen omassa rauhassa työkalu ja tämän jälkeen pareittain tai kolmen hengen ryhmissä käykää läpi jokaisesta osa-alueesta ainakin yksi kohta. Jokainen samoaja kertoo millaista osaamista hänellä on tällaisesta kohdasta. Kaverit mieluusti antavat lisätukea ja ideoita samoajalle.

<http://static3.partio-ohjelma.fi/content/uploads/2016/07/Tied%C3%A4tk%C3%B6-mit%C3%A4-osaat-samoajille.pdf>

Sex, drugs, rock 'n' roll

Toteuttakaa arvojana tehtävä liittyen henkilökohtaisiin valintoihin. Lue yksi väite kerrallaan ja asettukaa kuvitellulle janalle, jossa toisessa päässä on täysin samaa mieltä ja toisessa on täysin eri mieltä. Kun kaikki ovat valinneet paikkansa, keskustelemme siitä, miksi kukin on valinnut sen paikan, jonka on valinnut. Voit valita teemoja, jotka ovat ehkä aikaisemmin samoajien keskusteluissa nousseet esille.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/samoajat-15-17-v/mina-ja-muut/sex-drugs-and-rockn-roll/>

- Bilepolttaminen on ok.
- Nuuskaaminen on miehekästä.
- Jos kaverini alkaisi tupakoida, kannustaisin häntä lopettamaan.
- Tupakan haittoja liioitellaan.
- On hyvä, jos saa maistaa alkoholia kotona.
- On helpompi ottaa kontaktia toiseen sukupuoleen, kun on juonut.
- 20 vuoden ikäraja vahvoissa alkoholijuomissa on sopiva.
- On pahempaa, kun tytöt ovat humalassa kuin jos pojat ovat.
- Alkoholien juominen on jännittävää.
- Koen painetta juoda alkoholia juhlissa.
- Kannabis on vaarallisempaa kuin alkoholi.
- On helppo hankkia huumeita.
- Jos urheilee, on erityisen tärkeää olla tupakoimatta.
- Voi olla hyvä esikuva lapsille ja nuorille vaikka tupakoisi.
- Jos on humalassa ja tekee rikoksen, on oma vika.
- Ei koskaan ole oikeutettua ajaa autoa, jos on juonut alkoholia.

Lähde: Scouterna

Illalla:

Pitäkää Stereotypia-iltama

(<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/samoajat-15-17-v/maailmankatsomusta-muodostamassa/ennakkoluulot/>). Kertaa nuorten kanssa ensiksi mitä stereotypia tarkoittaa. Tämän jälkeen jaa jokaiselle samoajalle yksi Suomeen liittyvä stereotypia. Jokainen samoaja valmistautuu näyttämään/pantomiimaamaan sen toisille. Toisten samoajien tehtävä on keksiä mikä stereotypia on kyseessä. Kun stereotypia on keksitty keskustelkaa onko se todenmukainen.

Keskustelkaa tämän jälkeen esim. iltanuotiolla Mitä stereotypioita liittyy paikkakuntaan, jolla asut? à voitte kirjata näitä vaikka puukalikoihin ja polttaa niitä nuotiossa, jos koette, että stereotypiasta ei ole muuta kuin haittaa.

Mistä ennakkoluulot ja stereotypiat johtuvat? Millaisia ennakkoluuloja olet huomannut itselläsi olevan? Oletko joskus korjannut ennakkoluulojasi? Mitä haittaa ennakkoluuloista ja

stereotyyppioista voi olla niiden kohteeksi joutuneelle? Miten ne saattavat vaikuttaa sen henkilön elämään, joka ajattelee stereotyyppisesti?

Sunnuntai:

Levätkää, nukkukaa, syökää ja lähtekää kotiin.

Vaeltajien suhde itseän -retki

Luotsi, tässä on retki, jonka olemme suunnitelleet sinun vetämäksesi tai ainakin niin, että olet läsnä retkellä. Voit käydä vartionjohtajan kanssa ohjelmaa läpi ja sopia esimerkiksi ruokahuollon suunnittelemisesta hänen kanssaan. Ohjelma on aika väljä, sillä haluamme antaa vartioille tarpeeksi aikaa vain olemiseen sekä ryhmähengen nostamiseen sekä leikkimiseen, lisäksi ruuanlaittoon sekä majoittumiseen on hyvä varata aikaa. Retken tehtävät soveltuvat tehtäväksi myös metsäretkellä.

Perjantai:

Tehkää jokainen oma swot-analyysi. Tämän jälkeen esitelkää analyysit toisillenne. Löytävätkö vartion jäsenet lisää vahvuuksia lisättäväksi taulukkoon? Tehkää tämän jälkeen vartiostanne swot-analyysi – miten voitte huolehtia riskeistä ja heikkouksistanne – miten toimisitte vielä paremmin? Tehkää vielä swot-analyysi lippukunnastanne. Keksikää toimenpide-ehdotuksia ja toimittakaa ne lippukunnan hallitukselle.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/vaeltajat-18-22-v/henkinen-hyvinvointi/oma-swot-analyysini/>

Lauantai:

Aamupäivä:

Tulostakaa oheiset kuvaukset paperille, jokainen omalleen. Lähtekää jokainen 30 minuutiksi yksin metsään pohtimaan omia kantojanne. Merkitkää kantanne paperiin.

Tämän jälkeen jokainen pudottaa tarinoihin liittyviin maljoihin paperilaput. Tarina käsitellään yksi kerrallaan, paperit nostetaan ylös ja katsotaan millainen jakauma vastauksista tuli.

Vertailemme vartiomme päätöksiä ja keskustelemme mistä mahdolliset erot tai samanmielisyydet johtuvat. Omia valintojaan saa puolustaa ja oman mielipiteensä kertoa.

(aktiiviteetti: Eettinen arki - oma moraalinen ja eettisyys / lista saatavilla vaeltajaohjelma pdf:ssä: static.partio-ohjelma.fi/content/.../sp_johtajakansio_vaeltajat_aktiiviteetit_2016-web.pdf

1. Mies päättää lähteä autiomaahan kävelyille. Edellisenä iltana hän täyttää vesipullonsa ja pakkaa sen reppuunsa. Yöllä miehen nukkuessa Hra Myrkyttäjä, Miehen vihamies, kaataa myrkyä vesipulloon. Tietämättömänä Hra Myrkyttäjästä, Miehen toinen vihamies, Hra Krandi, päättää kaataa vesipullosta kaiken veden pois. Mies herää aamulla, ottaa reppunsa ja lähtee aavikolle, josta ei enää palaa. Kumpi on syyllinen?
2. Herra X lähettää vihamiehelleen, Herra Y:lle, pakettipommin, jonka tarkoituksena oli tappaa Y hänen avatessa pakettia. Hieman lähettämisen jälkeen Herra X alkoi katua ja soitti poliisille varoittaakseen pommista, antaen tarkat ohjeet miten pommi voidaan

kytkeä pois päältä. Pommiryhmän jäsen poliisi Z sai pommin purettavaksi mutta tehtävää suorittaessaan hän vahingossa katkaisi väärän johdon. Pommi räjähti ja Z kuoli. Onko Herra X syyllinen Z:n kuolemaan?

3. Isoveli saadaan kiinni rikkomasta pikkuveljensä leluja - jälleen kerran. Isoveli on jäänyt kiinni jo useampaan otteeseen eikä sakkonurkka ja muut kurinpidolliset toimet onnistu. Isoveli lupaa lopettaa lelujen rikkomisen, jos vanhemmat maksavat hänelle 18-vuotiaaksi asti 1 euron päivittäin. Oletetaan, että tämä riittää eikä hän ala vaatia lisää. Maksaako 1€ päivittäin vai jatkaako kuritoimenpiteitä?
4. Ajatellaan tilannetta, jossa juna tulee hallitsemattomasti kohti rautatieasemaa, jossa on huomattu ratavaurio. Jos juna jatkaa raidetta A pitkin, koko juna voi kaatua ja kaikki junan 150 matkustavaa voivat kuolla. Aseman työntekijä voisi siirtää junan kulkemaan ehjälle raiteelle B, mutta hänen pojanpoikansa on leikkimässä vähän käytetyllä raiteella. Aseman työntekijällä ei ole aikaa varoittaa pojanpoikaansa, hänellä on ainoastaan aikaa kääntää juna raiteelle B tai antaa sen matkaa rikkinäiselle raiteelle A. Kumpaan ratkaisuun työntekijänä päätyisit?
5. Kuvitellaan tilanne, jossa lääkäriellä on kolme potilasta, kaksi munuaishäiriöstä kärsivää teini-ikäistä ja yksi 80-vuotias mies. Teini-ikäiset kuolevat, jolleivät saa toimivaa munuaista. Mies on hyvin huonokuntoinen ja saattohoidossa, mutta hänellä on kaksi toimivaa munuaista. Tässä tilanteessa oletetaan, että miehen kuollessa munuaiset siirrettäisiin teineille ja munuaiset olisivat soveltuvat ja mahdollistaisivat heille hyvän ja pitkän elämän. Mitä tehdä, edesauttaa miehen kuolemaa vai ei tehdä mitään?
6. Kaksi vastasyntynyttä vauvaa ovat kiinnittyneet toisiinsa alavatsasta. Toisella tytöistä - A:lla - on huonosti kehittyneet aivot, hänen veren ja hapenkiertonsakin riippuu toisen kaksostytön -B:n- sydäimestä ja keuhkoista. Kaksoistyttö B on iloinen ja vilkas vastasyntynyt. Tilanne oli vaikea. Jos tytöt jätettäisiin kiinni toisiinsa, he molemmat menehtyisivät muutaman kuukauden sisällä. Jos heidät erotettaisiin, B:llä olisi hyvä mahdollisuus selviytyä ja elää hyvä elämä pienten fyysisten rajoitusten haittaamana. Kyseissä tapauksessa tytöistä A menehtyisi. Lääkärit halusivat erottaa lapset, vanhemmat eivät tätä halunneet. Vanhemmat veivät asian oikeuteen. Kumman puolella olla, vanhempien vai lääkärien?

Iltapäivä:

Toteutamme arvojanan. Yksi meistä lukee väitteen. Sen jälkeen asetumme jokainen kuvittelulle janalle, jossa huoneen toisessa päässä on täysin samaa mieltä ja toisessa on täysin eri mieltä. Kun olemme kaikki valinneet paikkamme, keskustelemme siitä, miksi kukin on valinnut sen paikan, jonka on valinnut.

Väittämät:

- Ihmiskokeet voivat olla perusteltuja.
- Ihminen syntyy hyvänä.
- Yksi ihminen voi muuttaa maailman.
- On olemassa mielipiteitä, joita ei kuulu hyväksyä.
- Nationalismissa ei ole mitään vikaa.
- Kaikkien kuuluu saada päättää missä asuvat.
- Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia.

- On huono asia, että maiden välillä on rajat.
- Demokratia on paras tapa johtaa maa.
- Kuolemanrangaistus on oikeutettu.
- Sota on aina väärin.
- Työ on yksi elämän tärkeimmistä asioista.
- Kaikki voivat saada töitä, jos haluavat.
- Hyvinvointimme rakentuu siihen, että kaikki käyvät töissä.
- Voi toteuttaa itseään ainoastaan työn kautta.
- Elleivät työ ja tulot liittyisi toisiinsa, harva valitsisi työnteon.
- Työ on tärkein lähde yhteisöllisyydelle.
- Ellei olisi pakko käydä töissä, voisi elämänsä täyttää merkityksellisillä asioilla.
- Työnteko on ainoa tapa oikeuttaa itselleen paikan yhteiskunnassa.
- Ellei kunnioita itseään, ei voi odottaa, että muut kunnioittaisivat.
- On häpeällisempää joutua syljetyksi kasvoihin kuin sylkeä jotakuta kasvoihin.
- On ok, käyttäytyä huonosti jotakuta kohtaan, jos kertoo, että se on vitsi.
- On olemassa asioita, joita ei voi antaa anteeksi.

Lähde: Scouterna

Illalla: ”Askel epämurkavuusalueelle”

Valmistakaa yhdessä inhokkiruokaillallinen ja heittäytykää stagelle. Jokainen vartion jäsen varautuu etukäteen puhumaan, jostain itselle tärkeästä asiasta 10 minuutin ajan. Muoto voi olla puhe, runo, näytelmä, laulu tms.

<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/vaeltajat-18-22-v/laitetaan-likoon/uudet-maut/>
<https://partio-ohjelma.fi/partio-ohjelma/vaeltajat-18-22-v/laitetaan-likoon/esiintyminen/>

Sunnuntaina:

Ottakaa esille Tiedätkö mitä osaat -työkalu. Täyttäkää jokainen omassa rauhassa työkalu ja tämän jälkeen käykää pareittain tai kolmen hengen ryhmissä läpi jokaisesta osa-alueesta ainakin yksi kohta. Jokainen vaeltaja kertoo, millaista osaamista hänellä on tällaisesta kohdasta. Kaverit mieluusti antavat lisätukea ja ideoita.

http://static.partio-ohjelma.fi/content/uploads/2017/04/tied%C3%A4tk%C3%B6mit%C3%A4osaaat_A4_vaeltajat.pdf